

KODEKS ETIKE EIRT

SPLOŠNA DOLOČILA

1. Evropski Inštitut za realitetno terapijo (v nadaljevanju EIRT) priznava temeljne človekove pravice vsakega posameznika in si neprestano prizadeva spoštovati in negovati te pravice.
2. Delovanje EIRT bo v skladu s statutom EIRT.
3. Terapevti, učitelji in udeleženci psihoterapevtskega izobraževanja (v tem dokumentu imenovani družabniki) uporabljajo realitetno terapijo kot osrednji terapevtski pristop.
4. Sledeč principom Teorije izbire avtorja dr. Williama Glasserja bodo družabniki spoštovali človekovo dostojanstvo in svobodo izbire.
5. Družabniki uporabljajo svoje veščine za dobro svojih klientov/udeležencev izobraževanja in na takšen način, da ne posegajo v pravice drugih.
6. Delovanje znotraj EIRT vključuje zavezanost Kodeksu etike EIRT, Evropske zveze za realitetno terapijo (EART) in Evropske zveze za psihoterapijo (EAP).

ODNOS S KLIENTI

7. Pogoj za sodelovanje klienta v terapiji je njegovo obveščeno soglasje.
8. V primeru mladostnikov ali ljudi z omejenimi kognitivnimi zmožnostmi je potrebno ravnati še posebej skrbno, da zagotovimo njihovo zadovoljstvo v terapevtskem odnosu.
9. Celo v primerih, kjer je udeležba v terapiji prisilna s strani druge/zunanje osebe ali inštitucije, nadaljnja vključenost v terapiji ni mogoča v nasprotju s klientovo voljo.
10. Družabniki bodo aplicirali terapevtske veščine na način, ki bo najbolje služil klientu z dolžnim spoštovanjem pravic drugih.

11. Pred prvo terapevtsko intervencijo bodo družabniki zagotovili, da bo klient dobro razumel naravo terapevtskega odnosa, specifično uporabljenega pristopa, kvalifikacije, pooblastila, izkušnje, omejitve terapevta, naravo zaupnosti in njene omejitve, stroške terapije in, kadar je to možno, trajanje terapije.
12. Družabnike se spodbuja k zagotavljanju nekaterih storitev s popusti ali brezplačno.
13. Družabniki bodo ustvarjali topel in pošten profesionalno pristen odnos s klienti.
14. Profesionalna pristnost je odnos, ki je posebej vzpostavljen za dobrobit klienta z upoštevanjem potreb in pravic drugih.
15. Obstajajo drugi odnosi, ki so v nasprotju z odnosom terapevt-klient. Sem spadajo spolni odnos, odnos delodajalec – delojemalec, poslovni odnos, odnos supervizor – supervizant.
16. Terapevti morajo biti na splošno oprezni, da ne zaidejo v dvojnost vlog, ki bi se lahko razvile sočasno s terapijo in zagotoviti, da takšne vloge ne interferirajo s terapevtskim delom.
17. Terapevt v nobenem primeru ne sme klienta finančno, emocionalno, spolno ali kakorkoli drugače izkoriščati.
18. Ker je prijateljstvo pogosto ena od klientovih nepotešenih potreb, lahko terapevt pomaga takšnemu klientu razviti prijateljske veščine, vendar ga ne sme opogumljati pri tem, da bi postal glede prijateljstva ali ostalih potreb odvisen od terapevta.
19. Terapevt dela s klientom tako, da klient lahko izbira rast in razvoj. Kritiziranje, sarkazem, obsojanje ali kakršnekoli oblike zunanje kontrole so v nasprotju s prakso in principi realitetne terapije.
20. Ko pomaga klientu izdelati akcijski načrt, si terapevt prizadeva omogočiti klientu izkušnjo uspeha ob takih podvigih.
21. Ko se terapevt uči novih pristopov ali veščin, le-teh ne sme uporabljati pri klientu brez njegovega vedenja in soglasja.
22. Klient mora vedeti ali dati soglasje v primeru, da bo del ali celoten terapevtski proces vključen v kakršnokoli statistično ali raziskovalno delo.
23. Terapevt mora biti točen v prihajanju na srečanja in mora narediti vse, kar lahko, da zmanjša možnost odpovedi srečanj ali ostalih motenj procesa terapije na minimum.
24. Izbrani kraj izvajanja terapije mora biti sprejemljiv za klienta in mora prispevati h klientovemu razvoju.

25. Terapevt ne sme nepotrebno podaljševati posameznega terapevtskega srečanja ali serije terapevtskih srečanj.
26. Kadar so terapevtove osebne vrednote takšne da se nanašajo na vsebino terapije je terapevt dožen to pojasniti klientu, tako da se oba zavedata potencialne pristranskosti terapevta.
Kadar so terapevtove vrednote takšne, da bi ogrožale integriteto terapevtskega procesa, se bo terapevt pogovoril s klientom o možnosti napotitve klienta k drugemu terapevtu.

Zaupnost

27. Pred začetkom terapije družabniki seznanijo kliente z jasnim sporočilom glede zaupnosti in njenih specifičnih izjem.
28. Družabniki bodo z informacijami, pridobljenimi s strani klientov ali tistimi, ki se nanašajo na kliente v teku terapije, ravnali zaupno razen v določenih izjemah.
29. Izjema, v primeru katere je priporočljivo razkritje informacij, je takrat, ko je potrebno zaščititi varnost klienta ali drugih.
30. Naslednja izjema je, ko klient vključi svojega terapevta v pravne postopke ali dovoljuje takšno vključevanje, ko terapevt ne more predstaviti vse resnice brez tega, da bi se zatekel k sicer zaupnim informacijam. V takšni situaciji lahko terapevt razkrije nujne in le nujne informacije.
31. Naslednja izjema zaupnosti je v primeru prioritete pravne dolžnosti terapevta, da razkrije določen tip informacij.
32. Razen, če ni klientu rečeno drugače, je brezpogojno šteto, da zaupnost pokriva vse, kar klient izpove med terapijo vključno z dejstvom, da se srečuje s terapevtom.
33. Klient se lahko pogovarja z drugimi o kateremkoli vidiku terapevtskih izkušenj.
34. Klient ohranja pravico, da terapevta zaprosi za podajanje informacij ali mu da dovoljenje za podajanje informacij o sebi kljub temu, da so bile sicer te informacije zaščitene z zaupnostjo.
35. Kadar terapevt posreduje informacije o klientu drugi osebi, se naj izmenjajo le minimalne podrobnosti.
36. Vse grožnje proti življenju morajo biti resno upoštevane. Terapevt bo na ustrezen način preveril smrtonosnost grožnje in v skladu s tem primerno ukrepal.
37. Ko gre za upravičen sum o zlorabi klienta ali zlorabe drugih s strani klienta, mora terapevt primerno postopati za zaščito zlorabljenih.

38. Če terapevt diskutira o določenem primeru s supervizorjem, to ne šteje za kršitev zaupnosti. Vse podrobnosti, ki bi lahko razkrile identiteto posameznika, morajo biti zakrite. Supervizor je skupaj z ostalimi supervizanti zavezan k supervizijski zaupnosti.
39. Običajno je za posredovanje zaupnih podatkov potrebno pisno dovoljenje klienta oz. v primeru mladoletnika dovoljenje zakonskega skrbnika klienta.
40. Terapevt ne sme uporabiti zaupnih podatkov za svojo osebno korist ali pridobitev.
41. Kadar družabnik zaposluje pomožno osebje (administracija), je dolžan zagotoviti, da to osebje razume in ščiti zaupnost klientovih podatkov.

Shranjevanje dokumentacije

42. Vse beležke ali zapisi o klientu, ki jih shranjuje terapevt ali oseba, ki se usposablja za terapevta, so podvrženi pravilom zaupnosti in Zakonu o varovanju osebnih podatkov.
43. Za vse beležke ali zapise o klientu moramo imeti klientovo dovoljenje.
44. Brez vnaprejšnje odobritve klienta ni dovoljeno avdio ali video snemanje terapevtske obravnave. Klient zadržuje nadzor nad nadaljnjo uporabo ali uničenjem posnetkov.
45. Pri pridobivanju informacij od klienta ali o klientu bo terapevt iskal le informacije, ki so nujne za klientovo dobrobit.
46. O vseh oblikah posnetega materiala, ki se nanašajo na terapevtske obravnave, mora biti klient obveščen in jih mora odobriti, z njimi pa je potrebno ravnati z največjo skrbnostjo in zaupnostjo.
47. V primeru računalniških ali digitalnih podatkov mora biti namenjena vsa skrb zaščiti dostopa, zaščiti prenosa podatkov in zaščiti brisanja s polnim spoštovanjem pravic posameznika.
48. Družabniki se morajo poučiti o omejitvah varnosti v računalnikih, digitalnem shranjevanju in povezovanju med računalniki.

Napotitev

49. Družabnik mora poizvedeti s strani klienta, ali je prejemal ali iskal že kakšno drugo profesionalno pomoč, in mora narediti vse, kar je možno, da zagotovi, da njegova intervencija ne bo ogrožala drugih ljudi, ki mu nudijo pomoč.
50. Družabnik priporoča klientu, da informira drugega profesionalca o družabnikovi vpletenosti.

51. Če družabnik meni, da klientu ne more biti več v pomoč, mora o tem čim prej obvestiti klienta.
52. Če družabnik verjame, da bi klient moral poiskati drugo profesionalno pomoč namesto terapije ali ob terapiji, mora o tem dejstvu informirati klienta.
53. Družabnik se mora poučiti o drugih relevantnih virih in lokacijah v skupnosti, ki delujejo v človekovo dobrobit.
54. Družabnik bo z dolžno skrbnostjo napotil ali priporočil klienta le k tistim strokovnjakom, ki imajo primerne reference za ustrezno delo s klientom.
55. Družabnik ima odgovornost zagotoviti, da bo kakršnakoli napotitev le v klientovo večje dobro s spoštovanjem potreb in pravic drugih.
56. Družabnik ne sme klientu zaračunati nobenih stroškov za tako napotitev.

ODNOS DO UDELEŽENCEV IZOBRAŽEVANJA

57. Učitelji EIRT, ki so deležni zaupanja udeležencev izobraževanja se v odnosu do njih obnašajo odgovorno.
58. Učitelji izražajo skrb za dobrobit udeležencev izobraževanja in učenje skozi empatijo.
59. Učitelji spoštuje človeško dostojanstvo udeležencev izobraževanja, njihova čustva in spoznavni nivo.
60. V svoji strokovni praksi so učitelji vzor spoštovanja duhovnih in kulturnih vrednot, socialne pravičnosti, zaupnosti, svobodnosti, demokratičnosti in skrbi za okolje.
61. Nenehno zrcaljenje in samopresoja pomagata učiteljem vzdrževati integriteto, profesionalno zavzetost in odgovornosti.

STROKOVNE ODGOVORNOSTI

62. Družabnik si bo vedno prizadeval izboljšati znanje in veščine v terapiji/poučevanju.
63. Družabniki so neprestano zavezani upoštevati standarde dobre prakse, ki so jih sprejeli kolegi družabniki EIRT in kolegi, strokovnjaki iz stroke.
64. Terapevt ne bo sprejel klienta, za katerega se izkaže, da je izven terapevtovih kompetenc.
65. Terapevt se bo zavedal lokalnih navad, vrednot in individualnega sistema prepričanj klienta in bo to v terapiji upošteval.

66. Družabnikom se močno priporoča redno konzultacijo z drugimi terapevti/učitelji.
67. Družabnikom se priporoča vključitev v stalno strokovno izpopolnjevanje.
68. Z namenom ohranjanja in povečanja kvalitete svojih storitev se družabnikom priporoča tudi obiskovanje rednih supervizijskih srečanj.
69. Družabniki bodo vselej spoštovali intelektualno lastnino drugih.

Usposobljenost

70. Družabniki bodo vedno točno in popolno predstavili klientom/udeležencem izobraževanja svojo relevantno strokovno usposobljenost in pridobljen naziv.
71. Klientom/ udeležencem izobraževanja naj bodo na razpolago informacije o organizaciji, ki podeljuje naziv, času trajanja usposabljanja in kriterijih za vstop v usposabljanje in pridobitev naziva.
72. Če ima družabnik profesionalno pooblastilo s strani zunanjega terapevtskega organa, morajo biti klientu na voljo točni in resnični podatki o pooblastilu in njegovih zahtevah.
73. Družabniki bodo posebej poskrbeli za to, da informacije v zvezi z njihovo usposobljenostjo, pooblastili, izkušnjami ali strokovnem znanju ne bodo napačno razumljene s strani klientov ali drugih.

Psihometrija

74. Družabnik bo uporabljal le tiste psihometrične instrumente, za katere se je usposobil z ustreznim treningom.
75. Uporaba psihometričnih instrumentov je upravičena le takrat, ko obstaja velika verjetnost, da bodo rezultati pripomogli v procesu terapije.
76. Vsak psihometrični instrument, ki je uporabljen kot formalna pomoč v terapevtskem procesu, mora imeti jasno definiran namen z jasno informacijo o zanesljivosti, veljavnosti, napaki merjenja in normativne podatke.
77. Pri uporabi standardiziranih instrumentih je bistveno, da so uporabljene norme relevantne za klienta in njegove okoliščine.
78. Pomen in pomembnost kakršnihkoli psihometričnih rezultatov naj bo omejena na tisto, kar je določeno v standardizaciji instrumenta.

79. Ko obstaja možnost zamenjave vprašalnikov ali druge terapevtske pomoči s psihometričnimi instrumenti, je potrebno klientu skrbno in jasno razložiti njihov namen in omejitve.
80. Psihometrični testni rezultati so v terapevtskem odnosu zaupni in ne bodo uporabljeni v druge namene brez klientovega soglasja.

Raziskava

81. Družabniki bodo spoštovali principe znanstvene metodologije z vzdrževanjem čvrste teoretične osnove za njihovo terapevtsko delo, s promoviranjem in podpiranjem objektivnih znanstvenih raziskav in s stalnim spremljanjem učinkovitosti njihovih individualnih intervencij.
82. Ko se družabniki vključijo v raziskavo kot udeleženci ali načrtovalci, se držijo principov točnosti, resničnosti, odprtosti, objektivnosti in integritete.
83. Ko bodo klienti povabljeni k sodelovanju v raziskavi, bodo polno obveščeni o naravi in obsegu raziskave, o načinu zaščite in uporabe njihovih podatkov.

PROFESIONALNA DEKLARACIJA

84. Družabnik lahko oglašuje svoje terapevtske storitve javnosti.
85. Družabnik lahko opiše področja izkušenj, usposobljenost, strokovno znanje in članstvo v strokovnih organizacijah.
86. Takšne informacije morajo biti točne in brez pretiravanj.
87. Čeprav ohranjamo optimizem, ki izhaja iz čvrstega prepričanja, da lahko v prihodnje vsak izbere boljše vedenje, ne dajemo garancije za rešitve ali zdravilo.
88. Oglaševane kontaktne podrobnosti morajo zajemati veljaven naslov in veljavno telefonsko številko.
89. Družabniki se bodo vzdržali kritiziranja drugih terapevtov ali pristopov.
90. Družabniki se ne bodo vključevali v kakršnekoli eksplicitne ali implicitne primerjave z drugimi terapevti ali pristopi.
91. Kadar bo družabnik delal skupaj s pomočniki ali kolegi, morajo biti jasno predstavljene njihove kvalifikacije, izkušnje in strokovno znanje.
92. Vse oglaševanje mora biti v obliki, ki je sprejeta s strani kolegov družabnikov EIRT.
93. Oglaševanje terapije ne sme na noben način degradirati terapevtske stroke.

94. Pri oglaševanju terapevtske storitve družabnik ne sme istočasno oglaševati s terapijo nepovezane storitve.
95. Družabniki ne smejo prikazati zveze z neko organizacijo v takšnem smislu, ki bi napačno namigovala sponzorstvo ali podporo te organizacije.